

"Molts joves viuen un sentiment d'orfandat profund"

Dij, 29/01/2015 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència del papa Francesc a la plaça Sant Pere del Vaticà. Dimecres 28 de gener de 2015

La Família - 3. Pare

Estimats germans i germanes, bon dia!

Continuem el nostre camí de catequesi sobre la família. Avui ens deixem guiar per la paraula "pare". Una paraula molt estimada per nosaltres cristians, perquè és el nom amb el qual Jesús ens ha ensenyat a anomenar Déu: pare. El sentit d'aquest nom ha rebut una nova profunditat en realitat a partir de la manera que Jesús el feia servir per adreçar-se a Déu i manifestar la seva especial relació amb Ell. El beneït misteri de la intimitat de Déu, Pare, Fill i Esperit Sant, revelat per Jesús, és el centre de la nostra fe cristiana.

"Pare" és una paraula coneguda per tots, una paraula universal. Indica una relació fonamental que correspon a una realitat tan antiga com la història de l'home. Avui, però, s'ha arribat a afirmar que la nostra seria una "societat sense pares". En altres termes, en particular en la cultura occidental, la figura del pare seria simbòlicament absent, desapareguda, eliminada. En un primer moment, el fet s'ha percebut com un alliberament: alliberament del pare-amo, del pare com a representant de la llei que s'imposa des de fora, del pare com a censor de la felicitat dels fills i obstacle per a l'emancipació i l'autonomia dels joves. De vegades en algunes cases regnava en el passat l'autoritarisme, en alguns casos fins i tot de forma aclaparadora: pares que tractaven els seus fills com a servents, sense respectar les exigències personals del seu creixement; pares que no els ajudaven a emprendre el seu camí amb llibertat –però no és fàcil educar un fill en la llibertat–; pares que no els ajudaven a assumir les pròpies responsabilitats per construir llur futur i el de la societat.

Aquesta actitud certament no és bona; però com succeeix sovint, es passa d'un extrem a l'altre. El problema dels nostres dies no sembla ser tant la presència invasiva dels pares, sinó més aviat la seva absència, la seva inacció. Els pares estan tan sovint centrats en si mateixos i en la seva feina i a vegades en la pròpia realització individual, que arriben a oblidar-se de la família. I deixen sols els petits i els joves. Fins i tot com a bisbe de Buenos Aires advertia el sentit d'orfandat que viuen avui els nois; i sovint preguntava als pares si jugaven amb els fills, si tenien el coratge i l'amor per perdre el temps amb els fills. I la resposta era lletja, en la majoria dels casos: "Bé, no puc, perquè tinc tanta feina...". I el pare era absent d'aquell fillet que creixia, no jugava amb ell, no, no perdia el temps amb ell.

Ara, en aquest camí comú de reflexió sobre la família, m'agradaria dir a totes les comunitats cristianes que hem de parar més atenció: l'absència de la figura paterna en la vida dels petits i dels joves produeix llacunes i lesions que poden ser molt greus. I de fet les desviacions dels nens i dels adolescents poden atribuir-se en gran mesura a aquesta mancança, a la carència d'exemples i de guies

autoritzades en la seva vida de cada dia, a la carència de proximitat, a la carència d'amor de part dels pares. És més profund del que pensem el sentit d'orfandat que viuen tants joves.

Són orfes en la família, perquè els pares sovint són absents, també físicament, de casa, però especialment perquè, quan hi són, no es comporten com a pares, no parlen amb els fills, no compleixen el seu rol educatiu, no donen als fills, amb el seu exemple acompanyat de les paraules, aquells principis, aquells valors, aquelles normes de vida que necessiten com el pa. La qualitat educativa de la presència paterna és tant més necessària com més el pare es veu obligat per la feina a ser lluny de casa. A vegades sembla que els pares no sàpiguen bé quin és el lloc que han d'ocupar en la família i com han d'educar els fills. I aleshores, en el dubte, s'abstenen, es retiren i abandonen la seva responsabilitat, potser refugiant-se en una improbable relació "entre iguals" amb els fills. És veritat que tu has de ser "company" del teu fill, però sense oblidar que tu ets el pare! Si tu et comportes només com un company igual que el fill, això no farà cap bé al fill.

I aquest problema el veiem també en la comunitat civil. La comunitat civil amb les seves institucions, té una certa responsabilitat -podríem dir paterna- envers els joves, una responsabilitat que de vegades es deixa de banda o exerceix el mal. També ella sovint els deixa orfes i no els proposa una veritat de perspectiva. Els joves queden, així, orfes de camins segurs per recórrer, orfes de mestres de qui refiar-se, orfes d'ideals que escalfin el cor, orfes de valors i d'esperança que els donin suport cada dia. Estan plens potser d'ídols, però potser els roben el cor; són empesos a somniar diversions i plaers, però no se'ls ensenya a treballar; queden empesos amb el Déu del diner, i se'ls neguen les veritables riqueses.

I després ens farà bé a tots, als pares i als fills, tornar a escoltar la promesa que Jesús va fer als seus deixebles: «No us deixaré orfes» (Jn 14,18). És Ell, de fet, el camí que cal recórrer, el Mestre que cal escoltar, l'Esperança que pot canviar el món, l'amor que venç l'odi, que hi pot haver un futur de fraternitat i de pau per a tots. Algú de vosaltres em podrà dir: "Però Pare, avui ha estat massa negatiu. Ha parlat només de l'absència dels pares, això passa quan els pares no són propers als fills... És veritat, he volgut subratllar això, perquè dimecres vinent continuaré aquesta catequesi destacant la bellesa de la paternitat. Per això he triat començar des de la foscor per arribar a la llum. Que el Senyor ens ajudi a comprendre bé aquestes coses. Gràcies.

Traducció: Josep Ma Torrents -Catalunya Religió